

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

SOC

SOCIOLOGIJA

SOC D-S036

SOC.36.HR.R.K1.28

40645

12

Prazna stranica

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **90** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova. Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 28 stranica, od toga 4 prazne.

Ako ste pogriješili u pisanju odgovora, ispravite ovako:

a) zadatak zatvorenoga tipa

Ispravno

Ispravak pogrešnog unosa

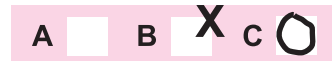
C

Prepisan točan odgovor

I

Skraćeni potpis

Neispravno

b) zadatak otvorenoga tipa

~~(Marko Marulić)~~

Petar Preradović

I

Precrtan netočan odgovor u zagradama

Točan odgovor

Skraćeni potpis

SOC D-S036

99

Sociologija

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

1. Koji je od navedenih filozofa svojom teorijom društvenoga ugovora utjecao na razvoj sociologije?

- A. Friedrich Engels
- B. Immanuel Kant
- C. Theodor Adorno
- D. Thomas Hobbes

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

2. Koji je sociolog autor pojma „sociološka imaginacija“?

- A. Cecile W. Mills
- B. Erving Goffman
- C. Herbert Spencer
- D. Max Weber

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

3. Kojom se od navedenih metoda istraživanja koristio E. Goffman kako bi dobio uvid u život štićenika u duševnim bolnicama?

- A. anketom
- B. promatranjem
- C. analizom statističkih podataka
- D. analizom povijesnih dokumenata

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

4. Koja od navedenih značajka **nije** osnovna značajka formalne društvene organizacije?

- A. propisana pravila ponašanja
- B. nejasna hijerarhija autoriteta
- C. definirano članstvo
- D. racionalno planiranje

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

SOC D-S036

01

Sociologija

<p>5. Koja se od navedenih tvrdnja odnosi na značajku gomile?</p> <p>A. Sudionici gomile svoje odluke donose racionalno i odgovorno. B. Sudionici gomile u privremenoj su i ograničenoj interakciji. C. Sudionici gomile imaju jasno definirana prava i obveze. D. Sudionici gomile organizirani su hijerarhijski.</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>6. Kako se naziva tip društvenoga pokreta koji se zalaže za radikalne društvene promjene?</p> <p>A. alternativni B. reformski C. revolucionarni D. iskupiteljski</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>7. Koji stratifikacijski sustav prema konfliktnoj perspektivi čine buržoazija i proletarijat?</p> <p>A. kastinski B. klasni C. staleški D. robovlasnički</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>8. Kako W. Ogburn naziva neusklađene promjene materijalnoga i nematerijalnoga aspekta kulture?</p> <p>A. kulturno zaostajanje B. kulturna hegemonija C. kulturni relativizam D. kulturni <i>bricolage</i></p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>SOC D-S036</p>	 <p>01</p>

Sociologija

<p>9. Koji čimbenik socijalizacije prema P. Bourdieuu omogućuje djeci iz viših društvenih slojeva zadržavanje višega položaja korištenjem nasljeđenoga kulturnog kapitala obitelji?</p> <p>A. škola B. masovni mediji C. grupa vršnjaka D. religijske organizacije</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>10. Koji je od navedenih izvora identiteta pojedinaca nastao pod utjecajem proizvodnih odnosa početkom 20. stoljeća?</p> <p>A. klasa B. rod C. srodstvo D. etnicitet</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>11. Na koju je vrstu obitelji usmjerena feministička kritika društva?</p> <p>A. na matrijarhalnu B. na egalitarnu C. na neolokalnu D. na patrijarhalnu</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>12. U kojoj fazi razvoja kapitalizma vlasnik osobno upravlja poslovanjem tvrtke i svakodnevno nadzire proizvodni proces?</p> <p>A. u obiteljskoj B. u menadžerskoj C. u institucionalnoj D. u informacijskoj</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>SOC D-S036</p> <div style="text-align: right;"> 01 </div>	

Sociologija

<p>13. U kojemu se tipu društva izvor produktivnosti temelji na tehnologijama stvaranja znanja, obradi podataka i komunikacijskim simbolima?</p> <p>A. u predindustrijskome B. u industrijskome C. u predmodernome D. u informacijskome</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>14. Koja se od navedenih ideologija protivi slobodnomu tržištu i obnovi tradicionalnih vrijednosti u obitelji i društvu?</p> <p>A. liberalizam B. neokonzervativizam C. socijalizam D. tradicionalističko-konzervativni nacionalizam</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>15. Koji je od navedenih socijalnih pokreta usmjeren protiv ekonomske i političke dominacije transnacionalnih kompanija?</p> <p>A. antikomunistički B. antiratni C. antiglobalistički D. antiklerikalni</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> SOC D-S036 <div style="text-align: right;"> 01 </div> </div>	

Sociologija

II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

16. U okviru koje se teorijske perspektive proučava višestrukost društvenih uloga pojedinaca?

0 ☐
1 ☐
bod

17. Kako se naziva stil odlučivanja koji se temelji na grupnim raspravama i zajedničkome donošenju odluka?

0 ☐
1 ☐
bod

18. Koji se element idealnoga tipa birokracije odnosi na isključivanje osobnih osjećaja službenika u radu s klijentima?

0 ☐
1 ☐
bod

19. Koju komponentu kulture istražuje B. Bernstein analizirajući ograničeni i razrađeni kôd te njihov utjecaj na školski uspjeh učenika?

0 ☐
1 ☐
bod

SOC D-S036

02

Sociologija

- 20.** Kako se naziva instrument izravne demokracije koji se ponekad upotrebljava u predstavničkoj demokraciji pri donošenju odluka od posebnoga društvenoga interesa?

0 ☐
1 ☐
bod

- 21.** Kako se naziva vrsta religije kojoj pripadaju budizam, konfucionizam i taoizam?

0 ☐
1 ☐
bod

SOC D-S036

02

Sociologija

III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

- 22.** Opišite osnovne značajke modernosti društva prema E. Durkheimu i prema M. Weberu.

0 ☐
1 ☐
2 ☐
bod

- 23.** Navedite dvije mikrosociološke teorije devijantnosti i objasnite način stvaranja supkultura prema svakoj od tih teorija.

0 ☐
1 ☐
2 ☐
bod

SOC D-S036

02

Sociologija

24. Koju vrstu kulture kritiziraju teoretičari frankfurtske škole? Opišite način na koji se u kapitalizmu stvaraju kulturna dobra prema tim teoretičarima.

0 ☐
1 ☐
2 ☐

bod

25. Objasnite koncept meritokratskih načela u obrazovanju i Boudonovu kritiku meritokracije.

0 ☐
1 ☐
2 ☐

bod

SOC D-S036

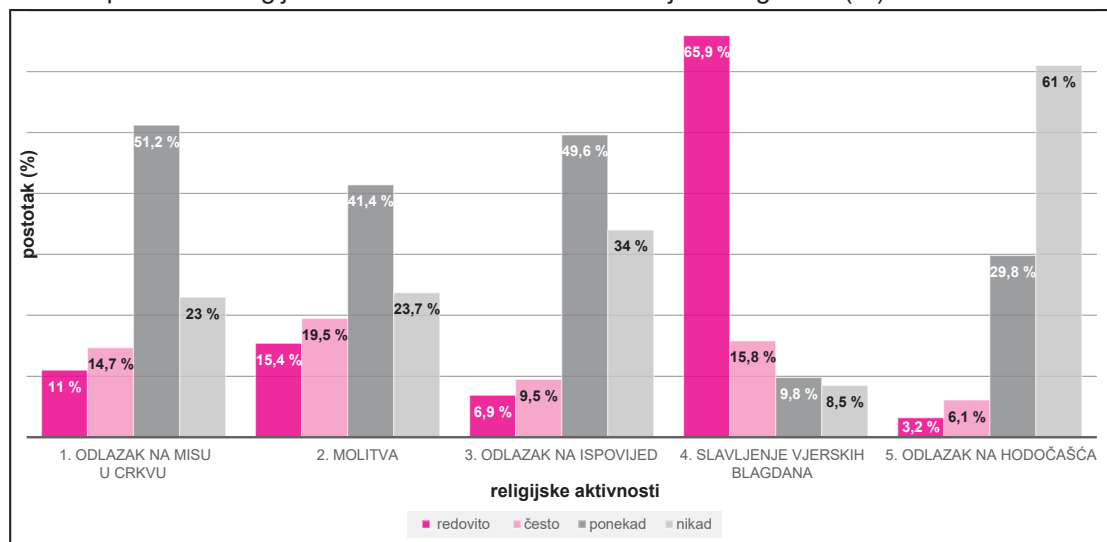

02

Sociologija

26. Pozorno promotrite grafički prikaz.

Grafički prikaz 1. Religijske aktivnosti mladih u Hrvatskoj 2012. godine (%)

Izvor: *Mladi u vremenu krize*, 2013.

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Navedite religijsku aktivnost koju prema grafičkome prikazu mladi najčešće prakticiraju i objasnite utjecaj procesa sekularizacije na prakticiranje religijskih aktivnosti.

0

1

2

bod

SOC D-S036

02

Sociologija

27. Navedite i opišite tip suvremenoga grada čije su glavne značajke simbolička ekonomija i turizam.

0 ☐
1 ☐
2 ☐

bod

SOC D-S036

02

Sociologija

IV. Zadatci kratkoga i produženoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom) i produženim odgovorom (s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak).

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

28. Pozorno pročitajte tekst.

Znanstvenik koji istražuje život imigranata prati njihove svakodnevne aktivnosti kroz dulje vremensko razdoblje i provodi dubinske intervju s njima.

28.1. Koji je istraživački pristup opisan u tekstu?

0	☐
1	☐
bod	

28.2. Navedite i objasnite vrstu istraživanja kojom se koristi spomenuti znanstvenik.

0	☐
1	☐
2	☐
bod	

SOC D-S036

02

Sociologija

29. Pozorno pročítajte text.

Različite vrste interesa imućnih i slavnih pojedinaca utječu na stvaranje novih stilova i trendova, npr. u prehrani, odijevanju ili uređenju interijera, koje slijede pripadnici drugih društvenih grupa širom svijeta.

29.1. Koja se vrsta identiteta oblikuje na temelju procesa opisanih u tekstu?

	0	1
0	0	1
1	1	0

29.2. Navedite i objasnite vrstu raspršenoga kolektivnog ponašanja opisanu u tekstu.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

0 ☐

1 ☐

2 ☐

bod

SOC D-S036

02

Sociologija

30. Pozorno pročitajte tekst.

U svakoj kulturi pronalazimo određene ponavljajuće obrasce u pripremanju i zajedničkome konzumiranju hrane za dane posta, blagdane, rođendane ili vjenčanja. Svakodnevnom pripremom i konzumacijom hrane u određeno doba dana stvaramo i održavamo kulturne obrasce koji čine društvenu strukturu, a da toga nismo ni svjesni.

30.1. Kako se naziva vrsta norma u koju se ubraja društveno propisivanje dopuštenih ili zabranjenih vrsta hrane za određene blagdane ili dane posta?

0 ☐

1 ☐

bod

30.2. Navedite i objasnite komponentu kulture opisanu u tekstu na koju se odnose ponavljajući obrasci u pripremanju i zajedničkome konzumiranju hrane za određene blagdane.

0 ☐

1 ☐

2 ☐

bod

SOC D-S036

02

Sociologija

31. Pozorno pročitajte zadatke koji se odnose na Weberove idealne tipove vlasti.

31.1. Navedite izvor legitimiteta racionalno-legalne vlasti prema Weberu.

0 ☐

1 ☐

bod

31.2. Navedite i objasnite dva idealna tipa vlasti koja osim racionalno-legalnoga tipa vlasti razlikuje Weber.

0 ☐

1 ☐

2 ☐

bod

SOC D-S036

02

Sociologija

32. Pozorno pročitajte tekst.

Tijekom povijesti širile su se trgovinske mreže i gospodarske institucije te su se regije Europe, Azije i Afrike, a kasnije i Amerike povezivale na različite načine. To je povezivanje utjecalo na širenje i razvoj industrije, organizaciju rada i proizvodnje, urbanizaciju i dominaciju gradskoga načina života. Suvremena je tehnologija značajno ubrzala umrežavanje različitih regija svijeta i ojačala svijest pojedinaca o svijetu kao jedinstvenoj cjelini.

32.1. Kako se naziva društveni proces opisan u tekstu?

0	☐
1	☐
bod	

32.2. Navedite i objasnite dvije dimenzije toga društvenog procesa opisane u tekstu.

0	☐
1	☐
2	☐
bod	

Sociologija

V. Skupina zadataka

Skupina zadataka sadrži tri zadatka vezana uz jedan polazni sadržaj.

Prvi je zadatak **višestrukoga izbora** u kojemu morate točan odgovor označiti znakom X na listu za odgovore.

Drugi je zadatak **kratkoga odgovora** u kojemu morate odgovoriti riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Treći je zadatak **produženoga odgovora** u kojemu morate odgovoriti s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

SOC D-S036

02

Sociologija

33. Pozorno pročitajte tekst.

Terminom „struktura” se označava suodnošenje dijelova neke cjeline. (...)

Proučavanje institucija dovodi nas do zaključka da postoje različite razine funkcionalne analize. Prva razina tiče se individualnih uloga i njihovih funkcija, a druga raspravlja o funkciji institucija u društvu. U prvom slučaju riječ je o ulogama, a u drugom o institucijama. Naravno, instituciju zamišljamo kao da je sastavljena od pojedinačnih uloga ili od aktivnosti pojedinaca, no za institucionalnu razinu analize važan je kolektivni učinak svih pojedinačnih akcija. (...)

Nema nikakve sumnje da ljudi stvaraju i održavaju društvene strukture. No, kao što smo istakli, društvene strukture mogu proizvesti učinke koje ljudi, koji su stvorili te strukture, nisu ni predvidjeli ni očekivali. (...) Latentna funkcija podrazumijeva da su i društvena evolucija i integracija neplanirane i neočekivane. Time se u stvari želi reći da se integracija i evolucija odvijaju neovisno o motivaciji ljudi koji stvaraju društvene strukture.

Sociološka hrestomatija, 1990.

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Sociologija

33.1. Koja je sociološka perspektiva opisana u tekstu?

- A. funkcionalizam
- B. feminizam
- C. konfliktna perspektiva
- D. interakcionizam

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

33.2. Navedite iz zadnjega odlomka teksta četiri temeljna sociološka koncepta opisane perspektive.

0	☐
1	☐
bod	

33.3. Objasnite pojam društvene strukture i odnos društvenih institucija prema društvenoj strukturi.

0	☐
1	☐
2	☐
bod	

SOC D-S036

02

34. Pozorno pročitajte novinski članak o utjecaju medija na mlade.

Prije samo dvadeset godina nismo ni čuli za internet. Mislili smo da je najuzbudljivija stvar na svijetu televizija s deset kanala. A onda su se stvari u samo nekoliko godina promijenile. Na svijet je došla generacija Z, prva generacija 21. stoljeća. Za njih je CD vintage predmet (!), prijatelje nalaze preko društvenih mreža, njihove su dječje knjige čitane preko Kindlea i iPada, a www ih prati od samog rođenja. Oni žive u svijetu „teganja” i „lajkanja”, znaju kako sebe brendirati, brzo reagiraju i još brže se organiziraju. (...)

(...) Svijet pred njihovim očima rapidno se mijenjao. Njihova je zemlja zadobila pridjev „tranzicijska”. Preobrazili su se pejzaži, gradovi, roditeljski poslovi, ulice, navike... Najezdom šoping centara gledali su kako stare stvari lete u smeće i kupuju se nove. Računali su da će dobiti najbolje i najkreativnije poslove. Nije tako ispalo. Život na kredit u tranzicijskom okruženju, a potom gospodarska kriza, oblikovali su socijalnu nesigurnost. Tranzicijski kapitalizam ponudio je mahom privremene poslove. Stoga ne čudi da je, uza sav tehnološki boom, omiljeni poslodavac u postsocijalističkoj zemlji poput Hrvatske postala – država.

www.jutranji.hr, 2015.

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Sociologija

34.1. Koja je vrsta kulture opisana u prvome odlomku teksta?

- A. narodna
- B. neolitska
- C. popularna
- D. visoka

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

34.2. Navedite političku i ekonomsku društvenu promjenu opisanu u zadnjemu odlomku teksta.

- 0 ☐
- 1 ☐
- bod**

34.3. Navedite i objasnite temeljni čimbenik socijalizacije generacije Z koja je globalno povezana informacijsko-komunikacijskom tehnologijom 21. stoljeća.

- 0 ☐
- 1 ☐
- 2 ☐
- bod**

SOC D-S036

02

35. Pozorno pročitajte tekst.

Taj rizik ne potječe iz svijeta prirode, nego od refleksivne modernosti, odnosno intervencije znanja i tehnologije u svijet prirode. (...) Proizvedeni je rizik globalizirajući i prijeti bogatima i (mnogo više) siromašnima, svim klasama i svim društvima manjim ili većim intenzitetom. Izvanjski je rizik zamijenjen proizvedenim rizikom koji je visoke vjerojatnosti, odnosno predstavlja veću prijetnju. Proizvedeni rizici po karakteru mogu biti globalni (potencijalni nuklearni rat, ekološki rizici, globalne klimatske promjene, recesija i kolaps svjetske ekonomije, naftna kriza i terorizam) i individualni (rizici po život i zdravlje, rizici od genetički modificirane hrane, rizici po brak i obitelj, zarazne bolesti i slično).

Revija za sociologiju, 2018.

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Sociologija

35.1. Kako U. Beck naziva razdoblje modernosti opisano u tekstu?

- A. refleksivna modernost
- B. rizična modernost
- C. predmodernost
- D. postmodernost

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

35.2. Kako U. Beck naziva suvremeno društvo opisano u tekstu?

- 0 ☐
- 1 ☐
- bod**

35.3. Objasnite prema tekstu izvor rizika u modernim društvima i navedite dvije vrste proizvedenih rizika.

- 0 ☐
- 1 ☐
- 2 ☐
- bod**

SOC D-S036

02

Sociologija

Prazna stranica

SOC D-S036

99

Prazna stranica

Sociologija

Prazna stranica

SOC D-S036

99